

БАРВИСТИЙ КУТОЧОК РАЮ

Кожна дитина — унікальна. Для життя в соціумі їй необхідно мати певний рівень здоров'я, фізичного стану, когнітивного та інтелектуального розвитку, вміння спілкуватися, мати побутові навички. Тому соціальна реабілітація повинна об'єднувати всі інші напрямки задля інтеграції дитини-інваліда в суспільство. Подолати захворювання допомагає медична реабілітація, вади у спілкуванні — педагогічна, побутовим навичками навчає побутова реабілітація, фізична — вчить рухатися, професійна — дозволяє опанувати обраний фах

ДИТЯ СВІТУ

Кусочек рая есть на свете.

Он на Никольской, 37

Здесь ограниченные дети

Живут почти что без проблем...

Здесь просто любят, просто лечат

Детей, обиженных судьбой.

Ці рядки з вірша 14-річного Едуарда присвячені Центру для дітей-інвалідів у Миколаєві. Сюди, у Державний комплекс соціальної реабілітації дітей-інвалідів, хлопчика в інвалідному візку привезли вісім років тому батьки. Нині Едик може самостійно ходити, успішно навчається в загальноосвітній гімназії, пише чудові вірші. А нещодавно хлопчина переміг у конкурсі авторської поезії «Струни поетичної кобзи».

Едуард — лише один із багатьох вихованців чи не єдиного в Україні Державного комплексу соціальної реабілітації дітей-інвалідів. «Ти — дитя світу, і ти гідний, щоб отримати все найкраще з того, що може дати світ», — записано в Декларації прав дитини. Для дітей з обмеженими можливостями, які навчаються в центрі, ці слова завдяки турботі персоналу й фінансуванню Міністерства праці та соціальної політики України щодня втілюються в реальність.

Сучасні корпуси, євроремонт, нове обладнання навчальних, ігрових і реабілітаційних залів, басейн, іграшки — аж не віриться, що цей заклад не приватний.

— Державний комплекс соціальної реабілітації дітей-інвалідів створено у 2002 р. за ініціативою Фонду соціального захисту інвалідів, Миколаївської облдержадміністрації, за безпосередньої підтримки Міністерства праці та соці-

альної політики України та за сприяння Інституту Елвіна (США) на базі Миколаївського центру ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів, — пригадує етапи становлення директор, заслужений працівник соціальної сфери України Галина Тазарачева. — Багато подій відбулося за цей час. Ми пройшли нелегкий шлях становлення і зростання: від невеличкого центру в орендованому приміщенні до функціонально оснащених власних кількох корпусів; від 4 груп раннього втручання до 16 груп у центрі «Надія»; від одного центру до обласної мережі, що складається із 29 центрів і відділень;

від маленької організації до Державного комплексу, провідної установи із впровадження ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю в Україні. Нині до структури комплексу входять п'ять підрозділів: Центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Надія», центр дитячої ортопедії та реабілітації, навчально-методичний центр; управління держкомплексом. Вони діють синхронно і доповнюють одне одного.

Комплекс — перша українська державна установа, що об'єднала розрізнені зусилля соціальних служб, медичних і освітніх закладів для створення кваліфікованого, послідовного, безперервного, довгострокового, комплексного впливу на дитину з обмеженими можливостями здоров'я та її родину.

Якщо говорити про основні напрямки діяльності Держкомплексу, то це виконання програм адаптації та реабілітації дітей-інвалідів із фізичними й інтелектуальними проблемами, формування соціально адаптованої особистості, надання дітям-інвалідам ортопедичної допомоги, підготовка й перепідготовка кадрів із питань ранньої соціальної реабілітації; методична допомога в упровадженні нових методик соціальної реабілітації дітей з обмеженими фізичними можливостями.

Рання соціальна реабілітація неповносправних дітей — це початок реабілітаційної системи загалом. Як дерево не може рости без коріння, а будинок — стояти без фундаменту, так і загальна реабілітація інвалідів не може існувати без ранньої соціальної реабілітації. «На зміну ізольованому

інтернатному вихованню повинні прийти інтегроване навчання і виховання», — підкреслюється в Національній програмі «Діти України».

ДЛЯ ДІТЕЙ І БАТЬКІВ

— Рання соціальна реабілітація — це система реабілітаційних, корекційно-відновлювальних, навчально-виховних заходів, які застосовуються у дітей-інвалідів дошкільного віку та їхніх родин із метою соціалізації дитини, її інтеграції в суспільство, — розповідає заступник директора Держкомплексу з ортопедичної роботи Ольга Михасько. — Вона поєднує соціальну, загальноосвітню, медичну й технічну допомогу. Своєчасне виявлення відхилень від нормального розвитку, раннє втручання, виконання індивідуальних реабілітаційних програм у перші роки життя мають значні переваги і для самої дитини та її сім'ї, і для суспільства.

Система ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів широка й різноманітна. Вона включає в себе не тільки адаптацію і реабілітацію, але й опанування дитиною базового дошкільного компонента, підготовку її до школи, навчання родини, послуги соціального працівника, психотерапію, діагностику і застосування медичних технологій, профілактичні заходи. Особливість цієї методики — у поглибленому індивідуальному підході до кожної дитини,

комплексному впливі на маленького інваліда тих фахівців, які необхідні саме йому, залученні до реабілітації оточення малюка, а також послідовності, безперервності та тривалості реабілітаційного впливу. У цілому система зосереджена на родині, вона максимально використовує оточення хворої дитини і, образно кажучи, перетворює його на реабілітаційний матеріал.

Ось чому рання соціальна реабілітація передбачає дві мети. Для дітей із фізичними й інтелектуальними вадами необхідно створити можливість, щоб можна було перебороти труднощі розвитку, набути побутових і соціальних навичок, розвинути свої здібності, опанувати визначений мінімум знань та інтегруватися у суспільство. А для батьків — допомогти усвідомити суть проблеми дитини, оволодіти методикою її індивідуальної реабілітації, стати активними учасниками реабілітаційного процесу.

Як усе відбувається на практиці? Після отримання статусу інваліда дитина відразу ж потрапляє в поле зору центру реабілітації. Тут з урахуванням результатів діагностики в лікувальних установах і складної системи спеціальних тестувань визначають фактичний рівень її розвитку, планують соціальні, педагогічні та оздоровчі програми. Реабілітаційний курс кожної дитини залежно від її патології програмується в індивідуальному сімейному плані,

де вказані також усі цілі, досягнення яких і є виконанням піврічної реабілітаційної програми.

Реалізація соціальних програм — це, насамперед, залучення дитини-інваліда до дитячого колективу, де можна позбутися самотності, перебороти психологічний бар'єр відлюдкуватості, отримати перші навички соціальної поведінки.

Важлива складова процесу — оздоровчий напрямок, який передбачає проходження лікувальних, санаторно-курортних і профілактичних курсів, що відбуваються за програмами лікувальних закладів. Тут працюють лікарі-педіатри, неврологи, фахівці з фізичної реабілітації, фітотерапії, масажу, рефлексотерапії, лікарі-гомеопати. У центрі дитячої ортопедії та реабілітації використовують сучасне корекційно-розвивальне обладнання, тепло- і грязелікування, гідрокінезотерапію, ЛФК, корекційний масаж; застосовують ефективні методики арт-терапії та ігрової комп'ютерної терапії. Проте в центрі не побачиш людей у білих халатах — щоб побороти дитячий страх, медиків переодягнули в різнокольорову форму.

За 15 років роботи в Миколаївській області близько 2000 дітей-інвалідів пройшли довготерміновий курс соціальної реабілітації, багато з них повернулися до дитячих дошкільних установ і загальноосвітніх шкіл. Щороку семирічні вихованці Держкомплексу проходять обласну психолого-медико-педагогічну консультацію, за висновками якої 55% дітей скеровують у перші класи загальноосвітніх шкіл.

КИМ БУТИ

За словами заступника директора з навчально-методичної роботи Олега Шепеля, Державний комплекс, виконуючи завдання Міністерства праці і соціальної політики України, одним із перших в державі розпочав розробку та практичну реалізацію організаційного і методичного забезпечення професійного діагностуван-

Галина Тазарчева

Олег Шепеля

Ольга Михасько

Комплекс — перша українська державна установа, що об'єднала розрізнені зусилля соціальних служб, медичних і освітніх закладів для створення кваліфікованого, послідовного, безперервного, довгострокового, комплексного впливу на дитину з обмеженими можливостями здоров'я та на її родину

34 консультації

ня та професійної орієнтації дітей-інвалідів старшого віку. Певна річ, цей вибір обумовлюється багатьма чинниками, зокрема, уподобаннями, здібностями, фізичними, інтелектуальними та психологічними можливостями людини, кон'юнктурою ринку праці.

Для кожної дитини вибір професії — це не проста й часом болісна річ. Але найбільші труднощі в її вирішенні відчувають діти з обмеженими фізичними можливостями, тому саме вони потребують кваліфікованої підтримки з боку суспільства.

У Державному комплексі професійне діагностування та орієнтація здійснюються за двома основними формами. Діти з віддалених районів області періодично мають змогу проходити спеціалізовані курси соціальної реабілітації, стаціонарно перебуваючи в пансіонаті центру дитячої ортопедії та реабілітації. Діти з Николаєва отримують відповідні спеціалізовані реабілітаційні послуги, відвідуючи Державний комплекс постійно.

Такі курси реабілітації розпочинаються з розгорнутої діагностики особистісних, інтелектуальних і психологічних особливостей дитини, уточнення стану її здоров'я. На підставі отриманих результатів розробляється та здійснюється підбір реабілітаційних впливів, серед яких психологічна підтримка та, за необхідності, психологічна корекція дитини, розвиток її здібностей та нахилів, формування вмінь і навичок, необхідних для правильного вибору професії, інформування про перелік сучасних професій, знайомство з навчальними закладами, де можна здобути той чи інший фах, професійне консультування. Паралельно постійно приділяється увага фізичній реабілітації дитини, підтримці та зміцненню її здоров'я.

Наприкінці реабілітаційного курсу працівники центру розробляють для батьків індивідуальні рекомендації щодо ймовірного майбутнього

За 15 років роботи в Миколаївській області близько 2000 дітей-інвалідів пройшли довготерміновий курс соціальної реабілітації, багато з них повернулися до дитячих дошкільних установ і загальноосвітніх шкіл

фаху кожної дитини та подальшого проходження реабілітації. Головна мета — підвести дитину-інваліда до усвідомленого, раціонального та доцільного професійного самовизначення, з урахуванням всіх її особливостей і вибору навчального закладу, найприйнятнішого для здобуття майбутньої професії.

Зрозуміло, що вирішити таке масштабне завдання зусиллями самого Держкомплексу неможливо. Саме тому налагоджено співпрацю та укладено угоди з низкою навчальних закладів, науково-методичними і науково-дослідними установами, підприємствами, організаціями, центрами професійної реабілітації інвалідів, державними установами сфери соціального захисту населення. Разом із тим у професійній орієнтації дітей-інвалідів цінними є напрацювання зарубіжних колег.

ЧЕРЕЗ МОЖЛИВОСТІ ДИТИНИ — ДО ВИРІШЕННЯ ЇЇ ПРОБЛЕМ

— У багатьох сім'ях виховують дітей-інвалідів. Для малюків із фізичними чи інтелектуальними вадами всі ми — різнобарвні пазли суспільства, з яких вони складають візерунок своєї життєвої мозаїки, — розповідає Галина Тазарачева. — І від того, як ми будемо ставитися

до такої дитини, від нашої турботи, наших жестів і посмішок залежатиме її доля. Якщо з вами поруч дитина-інвалід, необхідно розуміти, що вона завжди вимагає підвищеної уваги й піклування. Тут не можна щось відкласти на потім, як недочитану книжку. Бо ж дитина — це не тільки об'єкт впливу, а передусім суб'єкт, який постійно розвивається і трансформується, а наші неухильність, незнання чи байдужість негативно відобразатимуться на її розвитку. У правильно сформованому середовищі дитина швидко збільшуватиме свій фізичний та інтелектуальний потенціал, розкриватиме свої здібності й таланти. Дуже важливо відшукати в ній те зернятко інтересу, а також збережені нахили, яких не торкнулася хвороба. Це і є основна точка дотику, а найчастіше — єдине віконце, відчинивши яке, можна прокласти надійну доріжку у великий світ здорових людей.

Систему ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів, яка впродовж 15 років упроваджується на Миколаївщині, на державному рівні визнано як доступну, гуманістичну та економічно доцільну. Реабілітація дітей-інвалідів через систему центрів потребує вп'ятеро менше витрат, аніж проведення аналогічної роботи через систему інтернатних установ.

Підготувала Лариса Дедишина

Компанія рассмотрит любые предложения по аренде и покупке помещений для открытия аптек, а также по приобретению корпоративных прав розничных фармацевтических компаний во всех регионах Украины

БУДЕМ РАДЫ УСЛЫШАТЬ ВАШИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

ПО ТЕЛ.: 0 (67) 541-65-86

